

Prace pilarką tarczową

Stosowanie maski przeciwpyłowej przy pracach w zapyleniu i cięciu drewna twardego.

Ustawienie górnej osłony piły, dostosowane do wysokości ciętego materiału.

Ustawianie prowadnicy – w rękawicach ochronnych – brak ryzyka pochwycenia.

Używanie popychacza w końcowej fazie cięcia wzdłużnego.

Przycisk zatrzymania awaryjnego (w kształcie grzybka o barwie czerwonej na żółtym tle).

SPRAWDŹ WARUNKI PRACY

**JEŻELI
NA JAKIEŚ PYTANIE
ODPOWIESZ „NIE”,
ZASTANÓW SIĘ
I PODEJMIJ
NIEZBĘDNE DZIAŁANIA,
ABY TWOJA PRACA
BYŁA BEZPIECZNA.**

- Czy podczas pracy jesteś ubrany w odzież roboczą i buty z wkładką antyprzebiciową, podeszwą antypoślizgową i podnoskiem (ochrona palców przed uderzeniem)?
- Czy używasz środków ochrony indywidualnej?
- Czy znasz instrukcję obsługi i bezpiecznego użytkowania pilarki tarczowej?
- Czy pilarka jest wyposażona w osłony tarczy nad i pod stołem, osłony przekładni napędowej i klin rozszczepiający przy cięciu wzdłużnym?
- Czy pilarka jest wyposażona w elementy sterownicze, które są odpowiednio rozmieszczone i oznakowane, a ich samoczynne uruchomienie jest wykluczone?
- Czy izolacja przewodów zasilających jest nieuszkodzona, a przewody są zabezpieczone przed uszkodzeniami i wilgocią?
- Czy obszar wokół pilarki jest uporządkowany i jest zapewniona wystarczająca ilość wolnego miejsca do pracy oraz odpowiednie oświetlenie?

Odzież robocza i ochronna

Do prac przy obsłudze pilarki należy zakładać odzież roboczą. Poły bluzy należy zapinać, a mankiety rękawów nie mogą luźno zwisać. Powinno się także założyć:

- pełne buty z wkładką antyprzebiciową, podeszwą antypoślizgową i podnoskiem chroniącym palce stóp,
- ochronniki słuchu i okulary ochronne, a przy pracach w zapyleniu maskę przeciwpyłową. Jest to szczególnie ważne przy cięciu i dalszej obróbce drewna twardego liściastego, np. dębu, buka, grabu z uwagi na rakotwórcze właściwości pyłu.

Przed zastosowaniem każdego ze środków ochrony indywidualnej należy zapoznać się z zasadami jego użytkowania. Należy pamiętać, że ochrony osobiste można stosować do czasu utraty ich właściwości.

Bezpieczeństwo obsługi

- Przed przystąpieniem do pracy należy zapoznać się z zasadami bezpiecznej pracy, zawartymi w instrukcji obsługi danej maszyny.
- Przy pracy pilarką nie powinno się używać rękawic roboczych, jeśli istnieje zagrożenie pochwytnieniem przez tarczę piły. Jeśli nie ma takiego zagrożenia, ich użytkowanie jest dozwolone.

- Zabroniona jest obsługa pilarki z obandażowanymi dłońmi!
- Długie włosy należy spiąć.

Stanowisko pracy

- Na stanowisku pracy powinien panować ład i porządek, a teren powinien być równy i nieśliski.
- Stanowisko powinno zapewniać swobodę ruchu operatora.
- Na stanowisku powinno być oświetlenie o odpowiednim natężeniu oraz równomierności światła i zapobiegające olśnieniu.
- Jeżeli pilarka użytkowana jest w pomieszczeniu - należy zapewnić skuteczną wentylację i nie dopuszczać do gromadzenia się pyłu drzewnego.
- Pilarka powinna być zabezpieczona przed niezamierzoną zmianą położenia powodowaną np. drganiami lub obciążeniem.
- Przewód zasilający maszyny powinien być zabezpieczony przed uszkodzeniami mechanicznymi, wilgocią i mieć pełną izolację.
- Pilarka powinna być wyposażona w urządzenie do odłączania od źródła energii (np. wyłącznik dzwigniowy, układ wtyczka-gniazdo), które należy oznakować w celu łatwej identyfikacji.
- Stanowisko pracy należy wyposażyć w pomoce warsztatowe – popychacze, dociskacze, szablony.

Elementy sterownicze

- Elementy sterownicze pilarki powinny być łatwo rozpoznawalne przez zastosowanie odpowiednich barw:
  - elementy do uruchamiania powinny być barwy zielonej lub białej;
  - elementy do zatrzymywania powinny mieć kształt grzybka i barwę czerwoną na żółtym tle, gdyż służą również do zatrzymania awaryjnego.
- Elementy sterownicze powinny być zabezpieczone przed przypadkowym zadziałaniem oraz usytuowane poza strefami zagrożenia. Obsługujący w trakcie manipulowania tymi elementami nie powinien być narażony na zetknięcie się z częściami ruchomymi maszyny ani elementami ostrymi.
- Elementy sterownicze powinny wykluczać samoczynne uruchomienie, np. po przywróceniu napięcia w sieci elektrycznej czy po zatrzymaniu.

Oslony tarczy piły

- Tarcza powinna być właściwie naostrzona i oczyszczona.
- Tarcza piły wystająca ponad stół powinna być zabezpieczona górną osłoną nastawną (kaptur).
- Ustawienie górnej osłony piły powinno być dostosowane do wysokości ciętego materiału, aby szczelina między osłoną a górną powierzchnią materiału nie dopuszczała do kontaktu palców z piłą.
- Dolna część piły powinna być osłonięta.

Klin rozszczepiający

- W pilarce do cięcia wzdłużnego i cięcia płyt powinien być zamontowany nastawny klin rozszczepiający, który zabezpiecza przed zakleszczeniem i odrzutem ciętego materiału.
- Klin powinien być grubszy od tarczy piły, ale cieńszy od rozwarcia jej zębów (tzw. rzazu).
- Klin powinien być sztywny i osadzony dokładnie w jednej linii z piłą i mieć możliwość odpowiedniego ustawienia w zależności od średnicy tarczy piły.
- Należy sprawdzić, czy klin pilarki ma trwałe oznakowanie grubości i zakres średnic pił, do których może być stosowany.

Prowadnica

- Na powierzchni stołu po stronie podawczej powinna być prowadnica, której koniec powinien dochodzić do przedniej krawędzi klina rozszczepiającego.

Wyposażenie stanowiska w stół przedłużony przy cięciu długich przedmiotów.

- Prowadnica nie może wystawać więcej niż około 5 cm poza piłę od strony odbioru przeciętego materiału, ponieważ wyklucza to dokładne cięcie i może doprowadzić do zaklinowania ciętego materiału.

Oslony napędu

Pilarka musi mieć osłonięte wszystkie elementy napędu – osłonami stałymi lub osłonami ruchomymi blokującymi.

Popychacz

- Przy cięciu materiałów o małych wymiarach oraz w końcowej fazie cięcia wzdłużnego należy stosować popychacze, najlepiej dostarczone przez producenta.
- Bezpieczny popychacz powinien być wykonany np. z drewna, sklejki lub tworzywa sztucznego i powinien mieć długość min. 40 cm.

Urządzenie podające materiał przy cięciu drewna opałowego

- Pilarka do cięcia drewna opałowego powinna mieć urządzenie podające materiał (kosz, kozioł wahadłowy) lub sanki z prowadnicami.

- Urządzenie podające musi mieć uchwyty, przytrzymujące przecinane drewno.

Czynności przed włączeniem maszyny

- Każdorazowo należy sprawdzić czy:
  - urządzenia ochronne, tj. górna osłona nastawna tarczy piły, klin rozszczepiający, osłona dolnej części piły pod stołem oraz osłona napędu, nie są uszkodzone i znajdują się na właściwych miejscach;
  - przewód elektryczny zasilania napędu pilarki jest zabezpieczony przed uszkodzeniem mechanicznym i wilgocią;
  - wkładka szczelinowa jest dobrze dobrana do średnicy i grubości używanej piły;
  - kaptur ochronny daje się łatwo zamocować, jest wytrzymały i osłania tarczę z obu stron;
  - wyłącznik awaryjny jest sprawny.

Obróbka materiału

- Podczas pracy należy stać zawsze nieco z boku przerywanego drewna (nie na wprost tarczy), poza strefą zagrożoną odrzutem lub wyrzutem ciętego materiału.
- Należy pamiętać, by ręka prowadząca materiał nie znajdowała się w jednej linii z tarczą pilarki.
- Należy zamocować i przemieszczać cięty materiał w taki sposób, aby nie doprowadzić do jego wyrwania lub zmiany położenia w czasie cięcia.
- Podczas pracy nie należy się rozpraszać – prowadzić rozmów, rozglądać się ani palić tytoniu.
- Należy pracować spokojnie i bez pośpiechu.
- Przy cięciu wzdłużnym i przy ręcznym posuwie materiału należy stosować odpowiednio wysokie prowadnice.
- W końcowej fazie cięcia wzdłużnego materiał można przesuwając tylko za pomocą popychaczy.
- Na stole nie wolno kłaść żadnych narzędzi. Popychacz powinien leżeć poza prowadnicą.

- Stanowisko powinno być wyposażone w stoły przedłużane lub podpory rolkowe, do cięcia długich przedmiotów.
- Materiały do cięcia lub już pocięte należy układać w sposób niestwarzający zagrożenia wypadkowego.

Czyszczenie, konserwacja i naprawy

- Przed przystąpieniem do czyszczenia, konserwacji lub naprawy pilarki należy wyłączyć napęd i odłączyć trwale zasilanie, a także zabezpieczyć pilarkę przed przypadkowym uruchomieniem.
- Trociny lub inne odpady mogą być usuwane tylko po uprzednim wyłączeniu napędu, np. szczotką na długim trzonku.

Nie wolno!

- **Zezwolić na obsługę: dzieciom, osobom nie znającym instrukcji i sposobu działania maszyny, nietrzeźwym lub po użyciu środka działającego podobnie do alkoholu.**
- **Używać pilarki ze zużytą lub uszkodzoną tarczą.**
- **Używać pilarki, która uruchamia się samoczynnie.**
- **Zdejmować osłon, lub innych urządzeń chroniących przed urazami, podczas pracy pilarki.**
- **Czyścić mechanizmów, usuwać trocin i odpadów lub konserwować pilarki w czasie ruchu.**
- **Używać pilarki niezgodnie z jej przeznaczeniem.**
- **Hamować obrotów tarczy piły ręką lub przez dociskanie jej przedmiotami, np. kawałkiem drewna.**
- **Pozostawiać bez nadzoru pilarki z uruchomionym silnikiem i obracającą się tarczą.**
- **Odwracać uwagi osoby obsługującej pilarkę.**

Z uwagi na emitowany hałas należy zabronić przebywania w strefie pracy pilarki osobom postronnym, a przede wszystkim dzieciom!